

Inrätta äldreombud i Umeå kommun

Äldreomsorgen står idag inför en allvarlig kris, både nationellt och lokalt i Umeå. Brist på personal, hög arbetsbelastning och svårigheter att rekrytera gör att kvaliteten i omsorgen riskerar att försämrast. Under senaste tiden har dessutom flera allvarliga brister uppmärksammats i Umeå, bland annat missförhållanden på vård- och omsorgsboenden, vanvård som lett till tragiska konsekvenser, misstänkta övergrepp inom hemtjänsten samt problem kopplade till kompetensförsörjningen.

Många äldre och deras anhöriga upplever oro och otrygghet, samtidigt som det ofta är svårt att veta vart man ska vända sig med frågor, synpunkter eller klagomål. Detta skapar en känsla av maktlöshet och bristande inflytande. Många kommuner i landet har inrättat en funktion som äldreombudsman eller äldreombud. Dessa kommuner varierar i hur de organiserar och benämner funktionen, men gemensamt är att de erbjuder äldre och deras anhöriga en oberoende kontaktpunkt för stöd och vägledning inom äldreomsorgen.

Ett äldreombud kan därtill:

- Vara en lättillgänglig och oberoende kontakt för äldre och deras anhöriga, dit man kan vända sig för stöd, information och vägledning.
- Ha viss granskningsskyldighet av kommunens verksamheter som rör äldre, för att uppmärksamma brister, bidra till förbättringar och värna äldres rättigheter.
- Fungera som en länk mellan äldre, anhöriga, kommunen och dess verksamheter.
- Komplettera pensionärsrådet genom att vara ett individuellt, oberoende stöd – medan rådet framförallt representerar föreningslivet. På så sätt kan kommunen både ta del av föreningarnas erfarenheter och fånga upp enskildas röster.
- Årligen rapportera till kommunfullmäktige om sina iakttagelser, rekommendationer och förslag till förbättringar.

För att stärka äldreombudets oberoende kan det med fördel organisatoriskt placeras under kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen, snarare än i den förvaltning som själv ansvarar för äldreomsorgen. Detta skulle ge ombudet en tydligare självständighet och öka förtroendet bland de äldre och deras anhöriga.

Mot bakgrund av detta föreslår Liberalerna fullmäktige:

1. Att Umeå kommun inrättar ett äldreombud med uppdrag att vara en lättillgänglig kontakt för äldre och anhöriga, samt att ha viss granskningsskyldighet av kommunens verksamheter inom äldreområdet.
2. Att äldreombudet årligen rapporterar sina iakttagelser och rekommendationer till kommunfullmäktige.
3. Att äldreombudet ska komplettera pensionärsrådet och fungera som en länk mellan äldre, anhöriga och kommunen.

Hanna Lundin Jernberg (L)

2025-10-06